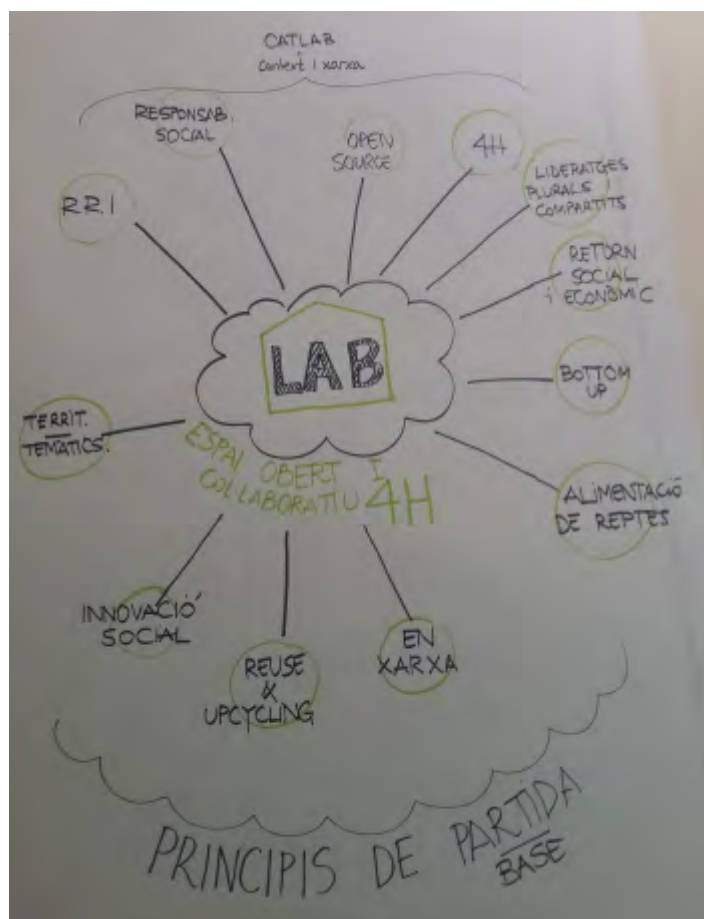

EAPC blog

Els labs, present i futur – Tatiana Fernández

© 25 de juny de 2019

L'Administració pública ha de donar respostes noves i més eficaces als grans reptes de la societat (l'envelliment de la població, el canvi climàtic, la contaminació, la mobilitat, etc.), i ho ha de fer urgentment i en un context de limitació dels recursos públics, a Catalunya i arreu d'Europa. La incapacitat de produir respostes eficaces als reptes i necessitats de la ciutadania ha anat distanciant la ciutadania europea de les administracions públiques.

En aquest context, durant els darrers anys hem vist sorgir espais participatius i d'innovació oberta, en els quals ciutadania i entitats col·laboren i s'organitzen per donar respostes efectives als reptes i les necessitats socials, sovint sense la participació —o amb poca participació— de les administracions públiques.

En la jornada «[Living labs, innovació oberta i universitats](#)», organitzada per la Universitat de

Font: Primer Camp d'Innovació de Catlabs

Barcelona i la Xarxa Europea de Living Labs (EnoLL), es va fer palès que a Catalunya hi ha molts agents que han comprès la rellevància de crear aquests espais d'innovació oberta. Els

living labs, els laboratoris ciutadans o socials i els espais de fabricació digital, són espais de trobada i experimentació, que permeten abordar reptes socials complexos i plantejar, desenvolupar i contrastar solucions innovadores de manera col·laborativa.

Sovint els *labs* són promoguts per ciutadans emprenedors i universitats i tenen finançament de les administracions públiques, principalment de les administracions locals, però també de la Generalitat, mitjançant les convocatòries de subvenció de la RIS3CAT. En la primera convocatòria de PECT (projectes territorials locals) s'han finançat 14 projectes de *labs*. Diverses universitats també han finançat *labs* mitjançant la convocatòria d'OTRI (projectes de transferència de coneixement). Paral·lelament, la Generalitat impulsa la reorientació de la Xarxa Punt TIC cap a un model de laboratoris d'innovació que promoguin la participació i la implicació ciutadana en el disseny de les polítiques públiques locals i en la gestió dels equipaments i els serveis públics de l'àmbit local.

En aquest context, cal preguntar-se quin paper poden tenir els *labs* en el sistema d'innovació de Catalunya, especialment perquè, tal com es va evidenciar en la jornada «Living labs, innovació oberta i universitats», la tipologia dels *labs* és molt diversa, tant pel que fa als objectius com pel que fa a l'àmbit temàtic, al model de negoci i al tipus de reptes que aborda.

Els *labs* són una porta d'accés a la innovació per a la ciutadania. Per tant, són un element imprescindible per democratitzar la innovació i per avançar cap a una societat més innovadora, inclusiva, sostenible i justa, amb una ciutadania més apoderada.

Els *labs* també tenen un paper en la transferència de coneixement i tecnologia de les universitats al territori, tant a les empreses, com a les administracions públiques i a altres tipus d'entitats.

I el que és més important, molts *labs* tenen la vocació i el potencial necessaris per esdevenir un motor de canvi i transformació social, per impulsar la transició cap a models de desenvolupament econòmic més sostenibles i més respectuosos i responsables amb les persones i l'entorn.

Els *labs* (que no han de ser necessàriament espais físics) són espais de trobada i col·laboració, en els quals administracions públiques, empreses, agents de recerca i innovació i ciutadania poden repensar i codissenyar respostes i solucions innovadores per als reptes del territori que no tenen una solució única i que requereixen actuacions col·lectives i canvis en les prioritats i en les maneres de fer de persones i institucions i, sobretot, canvis en la manera de col·laborar.

Un dels principals obstacles a l'hora d'articular aquesta col·laboració tant necessària és, precisament, la diferència de perspectives i aproximacions, atès que les administracions públiques, les empreses, les universitats i la societat civil abordem els reptes des d'òptiques i interessos molt diferents.

La burocràcia que domina les nostres administracions (i també les universitats) dificulta detectar interessos comuns i oportunitats de generar valor compartit mitjançant la col·laboració. Per tant, cal identificar i fer visibles les barreres que ens impedeixen articular aquesta col·laboració tant necessària i

urgent per donar resposta a problemes i reptes que tenim ben identificats, per als quals hi ha solucions tecnològiques i per als quals hi ha consens sobre la necessitat, la urgència i la direcció del canvi. Els *labs* són espais de trobada per codissenyar les agendes compartides que ens han de permetre afrontar de manera més eficaç els reptes que tenim com a societat.

Per aprofitar l'energia i el potencial de transformació dels *labs*, calen noves narratives, nous perfils professionals i noves metodologies de treball que promoguin, amb un enfocament sistèmic i holístic, la col·laboració d'agents amb interessos i maneres de fer molt diferents.

En el context actual, en el qual cal reinventar els serveis públics del segle XXI, els *labs* són més necessaris que mai com a motors de canvi i transformació social.

Tatiana Fernández Sirera

Cap de l'Àrea de Promoció Econòmica, Direcció General de Promoció Econòmica, Competència i Regulació

◆ CATLABS, FORMACIÓ, INNOVACIÓ, TATIANA FERNÁNDEZ, TATIANA FERNÁNDEZ SIRERA, VEH